

Meddelande om utvärdering av EU:s återtagandeavtal

Justitiedepartementet

2011-04-06

Dokumentbeteckning

KOM (2011) 76

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och Rådet Utvärdering av EU:s återtagandeavtal

Sammanfattning

I meddelandet redovisar kommissionen:

- En utvärdering av tillämpningen av EU:s redan gällande återtagandeavtal.
- En utvärdering av de pågående förhandlingarna om återtagandeavtal och utformningen av förhandlingsdirektiven.
- Rekommendationer om en framtida återtagandepolitik för EU.

Regeringen välkomnar att en utvärdering nu har presenterats.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

I Stockholmsprogrammet uppmanar Europeiska rådet kommissionen att under 2010 lägga fram en utvärdering av EU:s återtagandeavtal – även av pågående förhandlingar om sådana – och föreslå en mekanism för att övervaka genomförandet av avtalen. På grundval av utvärderingen ska rådet därefter enligt Stockholmsprogrammet fastställa en förnyad strategi för återtagande. I den ska man ta hänsyn till EU:s totala förbindelser med ett land. Strategin ska även inbegripa ett gemensamt tillvägagångssätt gentemot tredjeländer som inte samarbetar genom att återta sina egna medborgare. Meddelandet presenterades av kommissionen den 23 februari 2011.

Meddelandet innehåller – förutom utvärderingen – ett antal rekommendationer. Dessa avser dels hur tillämpningen av de återtagandeavtal som har trätt i kraft kan förbättras, dels hur pågående förhandlingar kan underlättas och hur framtida förhandlingsdirektiv på ett ändamålsenligt sätt kan utformas. Rekommendationerna omfattar även förslag till en så kallad övervakningsmekanism som ska bidra till att öka skyddet för berörda personers mänskliga rättigheter.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Meddelandet påverkar inte det svenska regelverket.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Meddelandet i sig medför inga ekonomiska konsekvenser för statsbudgeten eller för EU-budgeten. Förändringar i strategin för EU:s återtagandeavtal kan däremot få budgetära konsekvenser. En sämre effektivitet i återvändandearbetet leder till ökade utgifter för statsbudgeten.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen anser att en ny strategi för EU:s återtagandeavtal bör fastställas, i syfte att utforma EU:s återtagandeavtal på ett mer ändamålsenligt sätt och att underlätta framtida förhandlingar. Kommissionens meddelande utgör en grund för en fortsatt behandling i detta avseende. Regeringen menar att det till exempel finns ett behov av att överväga huruvida avtalen även fortsättningsvis bör förhandlas separat eller om de närmare bör knytas till andra, bredare överenskommelser med partnerländerna. Dessutom anser regeringen att man bör överväga om en eventuell revidering av de förhandlingsdirektiv som ges till kommissionen bör göras samt om en eventuell revidering av vilka beståndsdelar som ska finnas med i varje enskilt avtal vore ändamålsenlig. (Motsvarar kapitel två och tre i meddelandet).

Ett väl fungerande återvändande, i första hand självmant men om det krävs med tvång, är en av förutsättningarna för att Sveriges asylsystem ska vara långsiktigt hållbart. Arbetet med att öka effektiviteten i såväl det självmant som det tvångsvisa återvändandet ska fortsätta.

Regeringens preliminära uppfattning är att bedömningar huruvida enskilda personer riskerar att få sina mänskliga rättigheter kränkta, i första hand ska göras inom ramen för en rättssäker asylprocess. Det kan finnas risk att kommissionens förslag skulle leda till ett försämrat återvändandearbete och vara kontraproduktivt när det gäller legitimiteten i asylprocessen och dess

roll för skyddet för mänskliga rättigheter. (Motsvarar kapitel fyra i 2010/11:FPM90 meddelandet).

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaterna har endast lämnat övergripande synpunkter. I stora delar välkomnar medlemsstaterna den analys som omfattar de nu gällande återtagandavtalen och utformningen av kommissionens förhandlingsdirektiv. Flertalet medlemsstater som hittills har deklarerat en ståndpunkt har dock i huvudsak avvisat de rekommendationer som lämnas i meddelandets kapitel fyra (om kapitlet fyras innehåll, se 1.2).

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Europaparlamentet har ännu inte yttrat sig om meddelandet.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Meddelandet har inte remitterats.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Inte aktuellt. Meddelandet innehåller inga konkreta förslag med rättslig grund.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Inte aktuellt. Meddelandet innehåller inga konkreta lagförslag.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Ordförandeskapet i rådet avser att presentera ett utkast till rådsslutsatser baserat på meddelandet. Målsättningen för ordförandeskapet är att slutsatserna ska antas på RIF-rådet i juni 2011.

4.2 Fackuttryck/termer